

GAZETA LWOWSKA.

W Piątek

N^{ro} 5.

12. Stycznia 1821.

Wiadomości krajowe.

Ze Lwowa. — N. Pan najwyższą uchwałą Swoją wydaną w Opawie na d. 13. Grudnia r. z. raczył Alexandra Thürmana Radcę Sądu Szlacheckiego w Tarnowie mianować Radcą przy nowo ustanowionym Sądzie Szlacheckim i miejskim w Lincu.

N. Pan uchwałą Swoją najwyższą z d. 19. Października z. r. raczył uwolnione miejsce 4go Adjunktka przy C. K. nadworney i Niższo-Austriackiey Prokuraturze, nadadź Galicyjskiemu Adjunktowi fiskalnemu, Janowi Gilce.

Z Wiednia d. 2. Stycznia. — Dzisiaj wyjeżdżają z tąd NN. Cesarstwo wraz z Jey Cesarzowicowską. Mością Arcy-Xiężniczną Klementyną Xiężną Salerno do Laybachu. Pierwszy nocleg odprawią NN. Cesarstwo w Mürzuschlag, drugi w Gracu, trzeci w Marburgu a czwarty w Zilly. Dnia 6. przybędą NN. Cesarstwo do Laybachu. Cały orszak składa się z 33 powozów, na każdej stacyi potrzeba 172 koni.

Minister Stanu i Konferencyi i Minister spraw zewnetrznych Xiężę Metternich wyjechał dnia wczorayszego do Laybachu.

Wiadomości zagraniczne.

Wyspa St. Domingo.

Krzysztof znaleziony bez duszy, został pochowany. Nikt nie chciał zająć się, aby mu przynajmniej zrobił mary. Krzysztof został w twierdzy Cap-Henry szarb 46 milionów dollarów, którego część użytą bydz ma na zapłacenie woysku zaległego żołdu. Żona Krzysztofa i dzieci są jeszcze w więzieniu i sądzą, iż niektóre osoby z rodziny Krzysztofa a mianowicie najstarszy syn, ciężko, aby uszły śmierci.

Ostatnie wypadki na St. Domingo, sprawiły we Francyi mocne wrażenia. Sądzą, że Rząd Francuzki korzystać będzie z tych

wypadków dla rozpoczęcia nowych układów. Jak wiadomo zaszyi już były nieiakie układy z Boyerem, tak, iak pierwey ziego poprzednikiem Pethionem. Boyer miał zupełnie skłaniać się do uznania w pewnym względzie wyższej władzy Francyi w kształcie protekcji, i to pod warunkiem, że wyspa sama się rządzić będzie, lecz Francuzóm dozwoli wielkich korzyści handlowych, i przytem wypłacać będzie Koronie Francuzkiej znaczne summy; atoli wpływ wielu byłych właścicieli na St. Domingo, chcących odzyskać swoje własności, stał się wtenczas powodem, iż te układy nie przyszły do skutku. Spodziewaia, iż przy pomysłim teraznieyszem położeniu rzeczy, wpływ ten nie będzie na nowo przemagał, iżże naczelnicy wyspy St. Domingo zapewniliby bardziej swoją władzę, gdyby w nieiakim sposobie podległymi byli panowaniu Francyi, atoli trudno, aby dozwolili, żeby Rząd Francuzki mieszać się miał do spraw wewnetrznych wyspy.

Portugaliia Brazylia i Algarbiia.

Z Lizbony d. 2. Grudnia. — Wysła inż na widok publiczny instrukcyia wyborowa dla Stolicy. Podług tey, Prezydenci zgromadzeń parafialnych wybierani będą przez Radę Stanu. Wyborcy parafialni pod prezydencyią Burmistrza (*Maira*) wybierać będą wyborców obwodowych.

Junta Rządząca wydała okólnik do wszystkich Władz prowincyjnych, aby przystąpiły do wyboru Deputowanych, do nadzwyczajnych Stanów (*Cortes*); do okólnika tego dołączono dosłowną treść paragrafów Konstytucyi Hiszpańskiej obejmujących wybory, atoli z ośmianami następującemi:

1. Jeden Deputowany wybrany bydz ma z 30,000 dusz. Konstytucyia Hiszpańska dozwala Deputowanego iednego z 70,000; odmiana ta, ma ten cel, aby liczba Deputowanych wynosiła 100 osób.

2. Kollegiia wyborowe wybieraią dla siebie Prezydenta same z pomiędzy grona swojego i większością głosów. W Hiszpanii,

Naczelnik polityczny Prowincyi ma prawo być Prezydentem.

Wexle wynoszące blisko sumę 750,000 frank. i należące do *milliona cruzadów* przysłanych na potrzeby Portugalii z Rio de Janeiro, mające być wypłacone w Londynie, nie przyjęto, i przeciwko takowym protestowano się formalnie. Zgromadzenia Stanów (Cortes) spodziewać się mamy pewnie na d. 6. Stycznia.

Artykuły Konstytucyi dotyczące się prowincyi zamorskich, podług wydanego przez Juntę okólnika względem kształtu wyborów, nie będą pierwey użyte, dopóki mieszkańcy owych prowincyi nie wyrażą swojego życzenia dobrowolnie, że chcą przystąpić do Konstytucyi Ludu Portugalskiego.

Hiszpania.

Podług najnowszych wiadomości z Madrytu z d. 11. Grudnia, była tamże w obiegu lista zawierająca 17 osob, które Król miał skazać na wygnanie w różne miejsca; pomiędzy temi uważają Xięcia Infantado, Jenerała Bassecourt, Podpułkownika drugiego pułku piechoty gwardyi Królewskiej, byłego Jenerałego Kapitana Gallicy, D. Filipa Saint-Marcę i wiele innych znakomych osób, pomiędzy któremi znajdują się duchowni.

Z Santiago donoszą, iż tam uwięziono wiele osob i zabrano odezwy i inne pisma ułożone przeciwko nowemu porządkowi rzeczy. Liczba niechętnych, pomnożoną została wielką liczbą Urzędników skarbu, którzy od dawnego czasu nie są płatni, ponieważ pensyie ich użyto na zapłacenie żołdu dla wojska.

Gdy Xięże di Scilla, były Poseł Neapolitański na Dworze Hiszpańskim chcą powrócić do Neapolu przez Paryż przybył do Burgos, zatrzymano tamże iego powóz, ponieważ raptowanie rozeszła się wieść, że w powozie tym siedzi Ferdynand VII. i chce uciec do Francyi. Przekonano się atoli o tym błędzie a Xięże ów w dalszą puścił się drogę.

Wielka Brytania i Irlandya.

Gazety Paryżkie z d. 24. Grudnia zawierają wyiątki z gazet Londyńskich dochodzących do d. 20. Grudnia, podług których zdaie się, że P. Canning wystąpił z Ministeryium będąc onego Członkiem jako Prezes Wydziału spraw Indyy wschodnich. Kuryier z d. 20. Grudnia wyraża się w tępymie- rze sposobem następującym: »Przekonani jesteśmy, iż cała publiczność będzie miała udział do żalu z jakim donosimy o wystąpieniu z

Ministryum Jerzego Canninga, Prezesa w Wydziale Indyy wschodnich (*Board of controul*). Nie jest atoli prawdą, iakoby P. Canning udadź się miał do Wiednia na miejsce Lorda Stewarta. Powtarzamy jeszcze i mocno żałujemy, że P. Canning, mąż obeymujących i różnowzględnych talentów, że trudno równego mu naleś, wziął uwolnienie; wyznaiemy atoli razem, iż nie poymniemy iakim sposobem mogłby on pozostać dłużej w Ministryum z zaszczytem dla siebie lub korzyścią swoich towarzyszków po obrocie sprawy Królowey i rozprawach Parlamentowych, które do wiary podobna, będą tegoż obrotu skutkiem. Nadto inż o tęp mówić. Lecz, iezli sobie wystawia opozycyia, iż iey sprawy pograżone w głęboką przepaś, mogłyby być polepszone przez pozyskanie P. Canninga, to się zupełnie zawodzi. P. Canning pogardza zasadami politycznymi opozycyi, nienawidzi iey zabiegów i daleki jest od iey systematu i iey projektów; wstręt iego ka opozycyi jest tak silny, iak przychyłność iego do zasad i systematu iego towarzyszków. Jeden jest tylko punkt różniący go z nimi. P. Canning odieżdża wkrótce nastąpił ład, gdzie nieiaki czas ma zabawić, atoli w żadnym publicznym lub urzędowym charakterze. P. Peel ma być następcą P. Canninga.

Z resztą Kuryier zaprzecza znowu najmocniey o mniemaney chorobie Króla, i zapewni, że Król Jegomość jest w zupełnym zdrowiu, i po ostatniey słabości katarowey, którą cierpiał przed 14 dniami nie zapadł bynajmniej powtórnie.

Czytamy w Dostrzegacza Austriackim co następuje:

Kuryier Angielski z d. 15. Grudnia zawiera następujący artykuł: »Baieczka, o tak zwanym dyplomatycznym trzasku (*Fracas*), który wydarzyć się miał w Opawie między Posłem naszym na Dworze Wiedeńskim, Lordem Stewart i Xięciem Metternichem*), chociaź

*) Niechlibyśmy najmnieyszy uczynili wzmianki o tęp bayce nie mający i nayodlegleyszego do niey powodu i zapewne pochodzący z iakiey szynkowni, gdyby z zadziwieniem wszystkich naleźyciey zawiadomionych osob gazety opozycyjne Angielskie nie były sobie z tego zrobiły przedmiotu dla puszczania w obieg po Anglii tak przyiemney dla nich nowiny. W takich tedy stosunkach osadziliśmy przynajmniej za słuszną rzecz udzielić artykułu Kuryiera, wyiętego widocznie z autentycznego źródła.

(Nota Dostrzegacza Austriackiego).

nosiła na sobie wszystkie znaki fałszu i śmieszności, pomimo tego jednak od dwóch lub trzech dni umieszczoną była w gazetach: Morning-Chronicle i Times. Za pierwszym ukazaniem się iey w gazecie porannej zdawało się nam byż zbytecznym zaprzeczać tak niedorzecznemu wynalazkowi; gdy zaś gazeta ta ponawia ją znowu dzisiaj, a nawet umieszcza całą powieść okolicznie (choć iak sama wyraża »zupełnie za nią reczyć nie może) sędziemy przezto potrzebą, oświadczyć, iż ta wieść ze wszystkimi szczegółami iest bezzasadną. Uderzająca iey niezgrabność mogłaby była dosyć byż dostateczną, do zbitcia iey, ponieważ zaś zapewnienie, z iakim owę roznoszą, mogłoby nakoniec niektórych czytelników wprawic w błąd, musimy ją zatém ogłosić bezwzględnie za fałszywą. Przywiedzione okoliczności wszystkie i poiedyncze są zmyślone; — żadney skargi nie przysłano na Lorda Stewarta do Londynu; — przyjacielskie porozumienie trwa i trwało po między nim i Ministrem Austriackim nieprzerwanie, — o powrocie iego do Anglii nie było wzmianki. Redaktorowie Times, którzy iak mówili wczoraj, wyrażali się z nieciłą »czułą troskliwością względem Lorda Stewart, dowiedzą się zapewnie z pociechą, iż względem tego przedmiotu wolni są od wszelkich dalszych trosków i

Francya.

Król Jego Mość Francuzki nagradzając wierne i długoletnie usługi Margrabiego Caraman, Posła na Dworze Cesarsko-Austriackim raczył wynieść go na stopień Jenerala Porucznika w woysku Swoim.

Kraków.

Na posiedzeniu Seymowem Rzeczypospolitey Krakowskiéy z d. 7. Grudnia, odczytano odezwy nadeszłe od Senatu rządzącego, które obeymowały:

1) Projekt do budżetu przychodów i wydatków kraju na rok 1821/1822. — 2) Projekt do nowych wydatków na budżecie roku 1820/1821. nie umieszczonych w liczbie sztuk 20. — 3) Rachunki przychodów i rozchodów Kasy główney z roku etatowego 1819/1820. — 4) Projekt do prawa ustanawiającego Loteryją krajową. — 5) Projekt do prawa uchylającego podatek tytułem porównania ofiary z dochodów Kancelaryynych przez miasto Kaźmierz żydowski opłaconego. — 6) Projekt do ustawy nakazujący ekwameracyją funduszów należących dawniéy do Kanoniów Krzeszowic

i Karniów. — 7) Projekt do prawa nakazujący wypłatę kwoty Złt. Pol. 676 z wsi narodowéy Węgrzec Kapitulie Katedralney Krakowskiéy. — Projekta powyższe iako dotyczące materiy skarbowéy Kommissyi Seymowo-Skarbowéy do opinii przesłane zostały.

Co do projektu zaprowadzenia Loteryi byli przeciwko temu JW. Repr. Sołtykiewicz i Siemoński, uważając ten dochód Skarbu niemoralnym i w nacywilizowanych krajach wzgardzonym, nadto gdy JW. Marszałek tłómaczył za powód Senatu existencyę w kraju Loteryy zagranicznych, uczynił JW. Sołtykiewicz wniosek, aby i te zakazany były. Wniosek ten Senatowi przesłany został. Nakoniec Sekretarz Seymowy czytał uwiadomienie Rządzącego Senatu o mianowaniu z swéy strony Członków, mających się znosić z Kommissyami Seymowemi, pocém czytano dalsze projekta, a mianowicie: 8) Projekt do ustawy przenoszący Zgromadzenie PP. Koletek do klasztoru PP. Bernardek Ś. Józefa. — 9) Projekt do prawa przedłużającego Moratorium i rozkładającego na raty wypłaty Moratorium uległe. — 10) Projekt do prawa przepisującego postępowanie przy zaymowaniu własności prywatnych na użytek publiczny za przyzwoitým wynagrodzeniem. — Projekta te Kommissyi prawodawczéy do opinii przesłane zostały.

Na posiedzeniu dnia 9. b. m. odczytany został Izbie prawodawczéy projekt do prawa uchylającego podatek Subsidiu Charitativum przez właścicieli wsi, włościan, dożywnych posiadaczów i przez kogokolwiek dotąd opłacany.

JW. Nowakowski Repr. oświadczył się za projektem zastrzegając sobie w razie nieprzyjęcia projektu dowodzenie, że podatek ten podług istnących praw duchowni płacić są winni, w dobrach zaś, które po zmianie iakiéy, lub zeyściu Benefycyata przez inkameracyją dostały się w posiadłość narodową, Skarb publiczny z dochodów pobieranych winien byłby odrzucić taką ilość, iaką włościanie tytułem Subsidiu opłacaia. Uwagi powyższe zakomunikowane zostały łącznie z projektem do opinii Kommissyi Skarbowéy. Sprzeciwił się mu JW. Paszkiewicz, Delegowany z kapituły. JW. Siemoński, radził zniesienie tego podatku tylko co do włościan rościągnać, gdyż właściciele dóbr duchownych mieli sobie z wartości ten ciężar potracony.

Następnie czytano projekt do prawa tyżący się podziału spadku ab intestato po cmarłych duchownych. — JW. Reprezentant Słotwiński żądał, aby ten odestany był Ke-

mitetowi prawodawczemu do redakcyi Kodexu wyznaczonemu. — JW. Reprezentant Siemoński oświadczając się za projektem dowodził zgodność jego z prawami kanonicznymi. — JW. Reprezentant Małolski uczynił wnioszek o funduszach interkalarnych i żądał obiaśnienia administracyi tychże. JW. Delegowany Senator Kuciński zawiadomił Izbę, iż wzmiankowane fundusze zostają pod zarządem Konsystorza jeneralnego, od którego rachunek oczekiwany. — JW. Paszkowicz Delegowany z Kapituły oświadczył Izbie, iż Konsystorz jeneralny podał Senatowi Rządzącemu projekt względem Interkalaryjów zastosowany do przepisów w Królestwie Polskiem wydanych, zawiadamiając oraz, że dotąd nie wydarzył się przypadek, przybycia takiego funduszu, i Konsystorz żadnych rachunków nie posiada. — Na wnioszek JW. Soczyńskiego, projekt Kommissyi prawodawczey, a wnioszek JW. Małolskiego Senatowi komunikowany został.

Czytane były dalej projekta do prawa zapobiegającego, aby Starozakonni domów w ulicy głównej Kazimierza Chrześcijańskiego nie nabywali. — 2gi Przepisujący prawidła alienacyi, obciążania i użytkowania z dochodów Instytutów korporacyi i Gmin. 3. Projekt do prawa rozciągającego rygor ustawy Seymowey z d. 15. Grudnia 1818. r. na puste place pod zabudowanie kwalifikowane. 4. Nakoniec o urządzeniu kunsztów, rzemiosł i professyi. — Projekta te Kommissyi prawodawczey do opinii przesłane zostały.

JW. Repr. Nowicki co do projektu 4. uważał niestosowność w oznaczeniu profesjonalistów, i liczył ich do Artystów, co do dzierżawców wieczystych przyznawał im prawo głosowania w Zgromadzeniach Gminnych, poprzednio przez Senat owym dozwolone, a to ze względu opłacania podatku gruntowego do 60 Złt. Pol.

JW. Senator Kuciński zbił ten wnioszek art. 7. Konstytucyi podług którego tylko właściciele ziemi płacący Złt. Pol. 50. podatku gruntowego mają prawo głosowania.

JW. Repr. Sołtykiewicz i Siemoński byli za wnioskiem JW. Nowickiego, utrzymując, że dzierżawcy wieczysti celując w gospodarstwie rolniczem uważani być winni jako artyści, którym z Konstytucyi zapewnione jest prawo głosowania. — Izba Prawo-

dawcza uwagi powyższe Senatowi postanowiła przesłać.

JW. Repr. Siemoński odczytał Izbie Prawodawczey allegoryczne pismo od Budżetu przychodów względem zmniejszenia wydatków krain przez siebie ułożone i podpisane i te do akt Seymowych złożył.

Przystępując Izba Prawodawcza do wyboru Urzędników, iednomyslnie Senatorem czasowym Rzeczypospolitey Krakowskiey kończącego swe urządowanie Senatora JW. Michała Hoszowskiego, Marszałka Seymu mianowała, równie zasła iednomyslność w wyborze na Sędziego czasowego Sądu Appellacyjnego kończącego urządowanie W. Kazimierza Kozłowskiego.

Na posiedzeniu d. 11. b. m. w kontynuuacyi wyboru Urzędników, większością głosów mianowani zostali: Sędzią Pokoju Okręgu 2. miasta Krakowa W. Jan Kanty Bartel. — Sędziami Pokoju Okręgu Krzeszowieckiego W. X. Wincenty Kozłowski i W. Ignacy Radzikowski. — Sędzią czasowym Trybunału I. Instancyi kończący urządowanie JW. Marcin Soczyński, Reprezentant z Gminy I. miasta Krakowa. — Przytęm na przypadek śmierci lub rezygnacyi Urzędu, z następnie mianujących większość głosów Kandydatów, Izba Prawodawcza postanowiła: Zastępcą Sędziego Pokoju Okręgu 2. miasta Krakowa W. Macieja Maczynskiego syna. — Zastępcą Sędziego Pokoju Okręgu Krzeszowieckiego W. X. Józefa Raciborskiego. — Zastępcami Sędziów Trybunału I. Instancyi: 1) JW. Szymona Białeckiego Delegowanego Sędziego Pokoju, któremu zastępstwo z uchwały przeszło-roczone Seymu do roku ieszcze służy. 2) W. Jacka Habowskiego.

P r u s s y .

Z Poznania d. 20. Grudnia. — Podług wydanego tu d. 18. b. m. obwieszczenia Naczelnego Prezesa W. Xięztwa Poznańskiego, Zerboni di Sposetti, z powodu terazniejszey nizkicy ceny zboża i braku dostateczney sposobności spieniężenia onego, Królewsko-Pruskie Ministerstwo woyny postanowiło w tę prowincyi zakupić 2,000 wenepli żyta na założenie zapasu w magazynie Poznańskim. Zboże to kupowane będzie bez żadnego pośrednictwa negocyantów, prosto od samych posiadzibeli ziemskich, którzy zaraz przy dostawie doerriac będą zapłatę.